

765 Sayılı Türk Ceza Kanunu, 5680 Sayılı Basın Kanunu, 1117 Sayılı Küçükleri Muzır Neşriyattan Koruma Kanunu ile 1412 Sayılı Ceza Muhakemeleri Usulü Kanununda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun

(Resmî Gazete ile yayımı : 26.5.1988 Sayı : 19823)

Kanun No.
3445

Kabul Tarihi
11 . 5 , 1988

MADDE 1. — 765 sayılı Türk Ceza Kanununun 192 nci maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

Madde 192. — Kendisine veya başkasına, para veya diğer bir yarar sağlamak maksadıyla bir gerçek veya tüzelkişiye zarar verebilecek bir hususu neşir yolu ile veya her ne suretle olursa olsun açıklama tehdidinde bulunanlara bir yıldan üç yıla kadar hapis ve ikimilyon liradan onmilyon liraya kadar ağır para cezası verilir.

Fail, arzu ettiği para veya diğer bir menfaati elde etmiş ise ceza üçte biri oranında artırılır.

MADDE 2. — 765 sayılı Türk Ceza Kanununun 426 ncı maddesinin ikinci fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

Bu fiillerin 5680 sayılı Basın Kanununun 3 üncü maddesinde belirtilen mevkuteler vasıtasıyla işlenmesi halinde sahiplerine, mevkute bir aydan az süreli ise bir önceki ay ortalama fiili satış miktarının, aylık veya bir aydan fazla süreli ise bir önceki fiili satış miktarının toplam satış bedeli tutarının yüzde doksanı kadar ağır para cezası verilir. Ancak bu ceza otuzmilyon liradan az olamaz. Bu mevkutelerin sorumlu müdürlerine, sahiplerine verilecek cezanın yarısı uygulanır.

MADDE 3. — 765 sayılı Türk Ceza Kanununun 480 inci maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

Madde 480. — Her kim, toplu veya dağınık ikiden ziyade kimse ile ihtilat ederek diğer bir şahıs hakkında bir maddeî mahsusa tayin ve isnadı suretiyle halkın hakaret ve husumetine maruz kılacak yahut namus ve haysiyetine dokunacak bir fiil isnat ederse, üç aydan üç seneye kadar hapis ve yüzbin liradan birmilyon liraya kadar ağır para cezasına mahkûm olur.

Bu fiil, kendisine tecavüz olunan kimse yalnız olsa bile huzurunda yahut kendisine hitaben yazılıp gönderilmiş bir mektup, telgraf, resim veya herhangi bir yazı veya telefonla işlenirse, failin göreceği ceza dört aydan üç seneye kadar hapis ve yüzellibin liradan birmilyonbeşyüzbin liraya kadar ağır para cezasıdır.

Kendisine tecavüz olunan kimsenin huzuruyla beraber alenen vâki olursa, ceza beş aydan üç seneye kadar hapis ve ikiyüzbin liradan ikimilyon liraya kadar ağır para cezasıdır.

Bu cürüm, umuma neşir veya teşhir olunmuş yazı veya resim veya sair neşir vasıtası ile irtikap olunmuş ise, failin göreceği ceza altı aydan üç seneye kadar hapis ve üçmilyon liradan yirmibeşmilyon liraya kadar ağır para cezasıdır.

MADDE 4. — 765 sayılı Türk Ceza Kanununun 481 inci maddesinin yedinci ve sekizinci fıkraları aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

İsnat, ispat olunmadığı takdirde faile 480 inci maddede yazılı para cezaları on misli, şahsî hürriyeti bağlayıcı cezalar yarısı oranında artırılarak hükmolunur.

Ayrıca mevkute sahibî veya mevkute olmadığı takdirde yayımlanan hakkında yirmimilyon liradan yüzümilyon liraya kadar ağır para cezası verilir.

MADDE 5. — 765 sayılı Türk Ceza Kanununun 482 nci maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

Madde 482. — Her kim, toplu veya dağıtık ikiden ziyade kimse ile ihtilat ederek her ne suretle olursa olsun bir kimsenin namus veya şöhret veya vakar ve haysiyetine taarruz eylerse üç aya kadar hapis ve ellibin liradan beşyüzbin liraya kadar ağır para cezasıyla mahkûm olur.

Bu fiil, kendisine tecavüz olunan kimse yalnız olsa bile huzurunda yahut kendisine hitap edilen veya hitap edildiği anlaşılan telgraf, telefon, mektup, resim veya herhangi bir yazı vasıtasıyla işlenirse, failin göreceği ceza onbeş günden dört aya kadar hapis ve yüzbin liradan birmilyon liraya kadar ağır para cezasıdır.

Kendisine tecavüz olunan kimsenin huzuriyle beraber alenen vâki olursa ceza bir aydan altı aya kadar hapis ve yüzellibin liradan birmilyonbeşyüzbin liraya kadar ağır para cezasıdır.

Fiil, 480 inci maddenin dördüncü fıkrasında beyan olunan vasıtalarından biriyle işlenirse failin göreceği ceza üç aydan bir seneye kadar hapis ve ikimilyon liradan onbeşmilyon liraya kadar ağır para cezasıdır.

MADDE 6. — 5680 sayılı Basın Kanununun 16 ncı maddesine aşağıdaki fıkra ilave edilmiştir.

Bu Kanun ile diğer kanunların basılı eserinin sahip veya yayımlatanını cezai veya hukuhi bakımdan sorumlu kıldığı hallerde, sahip veya yayımlatan tüzelkişi ise, temsilen bir gerçek kişi gösterilmiş olsa bile sorumluluk tüzelkişiye aittir.

MADDE 7. — 5680 sayılı Basın Kanununun 19 uncu maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

Madde 19. — I - Bir kişinin, haysiyet ve şerefine dokunan veya kendisi ile ilgili gerçeğe aykırı hareketler, düşünceler ve sözler izafesi suretiyle açık veya kapalı şekilde bir mevkutede yapılan yayımdan dolayı ilgili veya yetkili temsilcisi yayının yapıldığı tarihten itibaren iki ay içinde imzasını taşıyan cevap veya düzeltme yazısını mevkutenin sorumlu müdürüne verebilir veya gönderebilir.

Sorumlu müdür, cevap veya düzeltmeyi, aldığı tarihten itibaren üç gün içinde inceleyerek ve yayımlanmasına karar verdiği takdirde inceleme süresinin bitiminden sonra çıkacak ilk nüshada, metne hiçbir mülahaza ve işaret katmaksızın ve bu cevap veya dü-

zeltme dolayısıyla herhangi bir mütalaa beyan etmeksizin aynen ve tamamen yayınlamaya mecburdur.

II - Cevap veya düzeltme, ilişkin olduğu yazının cevap verenle ilgili miktarının iki katından uzun olamaz. Ancak, yirmi satırdan az olan yazıların cevabı otuz satır olabilir. Mevkutenin birden fazla yerde basılması halinde, cevap veya düzeltmeye sebep olan yazının yaymlandığı ve dağıtıldığı yerdeki baskısının tüm nüshalarında cevap veya düzeltmeye yer verilir.

III - Cevap veya düzeltmenin zamanında yayınlanmaması halinde ilgili, yayınlanması gereken tarihten itibaren yirmi gün içinde evrakı ile birlikte bulunduğu yer sulh ceza hâkimine başvurur.

Sulh ceza hâkimi iki gün içinde, cevap veya düzeltmeyi; suç mahiyetinde olup olmadığı, yayın ile ilgisi bulunup bulunmadığı, Kanunda yazılı şekil ve şartları taşıyıp taşımadığı ve mevkuteye yapılan başvurunun yayından itibaren iki ay içinde yapıp yapılmadığı cihetlerinden inceleyerek, cevap veya düzeltmenin yayınlanmamasına veya aynen ya da uygun göreceği değişiklikleri yaparak yayınlanmasına karar verir. Bu karar ilgili lere tebliğ olunur.

Bu karara karşı ilgililer dört gün içinde asliye ceza hâkimine evraklarını da vermek suretiyle itiraz edebilirler. Asliye ceza hâkiminin (I) numaralı fıkradaki hususları da dikkate almak suretiyle iki gün içinde itirazı inceleyerek vereceği karar kesindir.

IV - Cevap veya düzeltmenin yayınlanmasına karar verildiği takdirde, kesin nitelikteki hâkim kararının, günlük mevkutelerde alındığı tarihi izleyen üç gün içinde, diğer mevkutelerde bu süre gözetilmek suretiyle ilk çıkacak nüshada yayınlanması zorunludur.

V - Cevap veya düzeltmenin öncelikle, cevaba sebebiyet veren yazının yaymlandığı sayfa ve sütunda veya bunların eş değerinde, okunmayı güçleştirmeyecek şekilde, imla kurallarına uygun olarak, eş büyüklükte ve eş karakterde harflerle, cevap veya düzeltmeyi gerektiren yazı için başlık yapılmış veya resimler konulmuş ise, cevap veya düzeltmede tespit edilecek başlık veya resmin de yayınlanması gerekir.

VI - İlgilinin talebi veya hâkim kararı üzerine yayınlanan cevap veya düzeltmede, bu maddedeki şekil ve şartlara uyulmaması halinde ilgili, cevap veya düzeltmenin yaymlandığı tarihten itibaren yirmi gün içinde evrakı ile birlikte bulunduğu yer sulh ceza hâkimine başvurup cevap veya düzeltmenin bu maddedeki şekil ve şartlara uygun olarak yeniden yayınlanmasına karar verilmesini talep edebilir.

Sulh ceza hâkimi iki gün içinde, durumu inceler ve cevap veya düzeltmenin yeniden yayınlanmasına gerek olmadığına veya bu maddedeki şekil ve şartlara uygun olarak yeniden yayınlanmasına karar verir. Bu karar ilgililere tebliğ olunur.

Bu karara karşı ilgililer dört gün içinde asliye ceza hâkimine itiraz edebilirler. Asliye ceza hâkiminin iki gün içinde itirazı inceleyerek vereceği karar kesindir.

Cevap veya düzeltmenin şekil ve şartlara uygun olarak yeniden yayınlanmasına karar verildiği takdirde, sorumlu müdürün (IV) numaralı fıkra hükmüne göre hareket etmesi mecburidir.

Yeniden yayınlama kararı üzerine yapılacak yayınlarda da bu maddedeki şekil ve şartlara uyulmadığı takdirde, her defasında bu fıkra hükümleri ayrı ayrı tatbik olunur ve her aykırı davranış 29 uncu maddeye göre ayrı ayrı cezalandırılır.

VII - Devlet daireleri, kamu müesseseleri ve tüzelkişiler tarafından gönderilecek cevap veya düzeltmeler hakkında da bu madde hükümleri uygulanır.

VIII - Cevap veya düzeltme hakkını kullanmadan ölen bir kimsenin bu hakkını varislerinden yalnız biri kullanabilir.

IX - Bu maddedeki tebliğler, ilgili talep ettiği takdirde menur vasıtası ile yapılır.

MADDE 8. — 5680 sayılı Kanununun 29 uncu maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

Madde 29. — İlgilinin veya yetkilî temsilcisinin talebi üzerine yayınlanan cevap veya düzeltmede, 19 uncu maddedeki şekil ve şartlara uyulmaması halinde fail hakkında üçmilyon liradan beşmilyon liraya kadar ağır para cezası hükm edilir.

Cevap veya düzeltmenin yayınlanmasına dair 19 uncu maddenin (III) numaralı fıkrasına göre verilen hâkim kararına rağmen, neşirden imtina olunması halinde faile onmilyon liradan yirmimilyon liraya kadar ağır para cezası; yayınlanan cevap veya düzeltmenin 19 uncu maddedeki şekil ve şartlara uygun olmaması halinde ise faile beşmilyon liradan onmilyon liraya kadar ağır para cezası verilir.

Cevap veya düzeltmenin 19 uncu maddedeki şekil ve şartlara uygun olarak yeniden yayınlanmasına dair sözü edilen maddenin (VI) numaralı fıkrasına göre verilmiş hâkim kararına rağmen, neşirden imtina olunması veya tekrar yayınlanan cevap veya düzeltmede yeniden 19 uncu maddedeki şekil ve şartlara uyulmaması halinde, fail hakkında onmilyon liradan yirmimilyon liraya kadar ağır para cezasına hükm olunur.

19 uncu maddenin (IV) numaralı fıkrasına ve (VI) numaralı fıkrasının dördüncü paragrafına göre cevap veya düzeltmeyi yayınlama mecburiyetinin doğduğu tarihten itibaren yayının geciktiği her sayı için faile ayrıca; günlük mevkutelerde ikiyüzellibin lira, diğer mevkutelerde ikimilyonbeşyüzbin lira ağır para cezası da verilir.

MADDE 9. — 5680 sayılı Basın Kanununun 33 üncü maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

Madde 33. — 1. Kanunen evlenmeleri men edilmiş kimseler arasındaki cinsi mü-nasebetlere dair haber veya yazaların,

2. Türk Ceza Kanununun 414, 415, 416, 421, 423, 429, 430, 435, 436, 440,441 ve 442 nci maddelerinde yazılı cürümlere müteallik haber veya yazaların yayınlanması halinde mağdurların hüviyetlerini açıklayan malûmat veya resimlerin,

3. 18 yaşını doldurmamış olan suç fail ve mağdurlarının hüviyetlerini açıklayan malûmat veya resimlerin,

Neşri yasaktır.

Bu yasağa aykırı hareket edenler üç aya kadar hapis ve onmilyon liradan otuzmilyon liraya kadar ağır para cezası ile cezalandırılırlar.

MADDE 10. — 1117 sayılı Kanunun 3266 sayılı Kanunla değişik 4 üncü maddesinin birinci ve beşinci fıkraları aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

Bir aydan az süreli mevkuteler ile sinema ve her türlü film afişleri, ilanlar, fotoğraflar, kabartma ve her türlü posterler, kartpostallar, takvimler hariç olmak üzere kurulca tetkik edilerek küçükler için muzır olduğuna karar verilmiş basılmış eserlerin sahiplerine, sorumlu müdürlerine ve telif hakkı sahiplerine, basılmış eserlerin küçüklerin maneviyatına muzır olduğu kurulca tebliğ edilir. Tebliğat, Tebliğat Kanunu hükümlerine göre yapılır. Kurul bu kararı ilgililere derhal duyurmak için gerekli tedbirleri alır.

Bu tür eserler, ancak 18 yaşından büyük olanlara içi görülmeyen zarf veya poşet içinde satılabilir. Bu zarf ve poşetlerin üzerinde eserin ismi ile «Küçükler zararlıdır» ibaresinden başka hiç bir yazı ve resim bulunamaz.

MADDE 11. — 1117 sayılı Kanunun 3266 sayılı Kanunla değişik 7 nci maddesinin birinci fıkrasının (c) bendi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

c) Beşinci ve sekizinci fıkralarına aykırı şekilde, zarf veya poşete koymadan veya beşinci fıkrada zikredilen evsafa aykırı zarf veya poşet içinde satanlar.

MADDE 12. — 1117 sayılı Kanuna 3266 sayılı Kanunla eklenen Ek 1 inci maddesinin birinci fıkrasının birinci paragrafı aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

Bir aydan az süreli mevkuteler ile sinema ve her türlü film afişleri, ilanlar, fotoğraflar, kabartma ve her türlü posterler, kartpostallar, takvimler hariç, 4 üncü maddede belirtilen şekilde sınırlamaya tabi tutulacak basılmış eserlerin sahiplerinden,

MADDE 13. — 1117 sayılı Kanuna 3266 sayılı Kanunla eklenen Ek 2 nci madde aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

Ek Madde 2. — Bir aydan az süreli mevkuteler ile eklerinde, sinema ve her türlü film afişlerinde, ilanlarda, fotoğraflarda, kabartma ve her türlü posterlerde, kartpostallarda ve takvimlerde 18 yaşından küçüklerin maneviyatı üzerinde muzır tesir yapacak nitelikte yayın yapılamaz. Aksine davranan mevkute sahipleri ve bunların sorumlu müdürleri hakkında Türk Ceza Kanununun 426 nci maddesinin ikinci fıkrasındaki; sinema ve her türlü film afişlerini, ilanları, fotoğrafları, kabartma ve her türlü posterleri, kartpostalları, takvimleri basan, çoğaltan, satan ve alenen kullananlar hakkında Türk Ceza Kanununun 426 nci maddesinin birinci fıkrasındaki ceza hükümleri uygulanır.

MADDE 14. — 1117 sayılı Küçükleri Muzır Neşriyattan Koruma Kanununun 9 uncu maddesi yürürlükten kaldırılmıştır.

MADDE 15. 1412 sayılı Ceza Muhakemeleri Usulü Kanununun 8 inci maddesinin üçüncü fıkrasına aşağıdaki cümle ilave olunmuştur.

Ancak, aynı mevkutenin birden çok yerde basılması halinde, suç, mevkutenin neşir merkezi dışındaki baskısında meydana gelmişse, bu suç için mevkutenin basıldığı yer mahkemesi de yetkilidir.

MADDE 16. — 1412 sayılı Ceza Muhakemeleri Usulü Kanununun 344 üncü maddesinin birinci fıkrasının 5 numaralı bendi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

5. Ceza Kanununun 480 ve 482 nci maddelerinde yazılı hakaret ve sövme,
(Şu kadar ki, bu suçlar, Ceza Kanununun 164 ve 166 nci maddelerinde yazılı ma-
hiyette olursa veya neşir yoluyla veya radyo ve televizyon veya benzeri kitle haberleşme
araçlarıyla işlenmişse usulüne göre Cumhuriyet savcılar tarafından takip olunur.)

GEÇİCİ MADDE 1. — Bu Kanunun yürürlüğe girdiği tarihten önce, Türk Ceza
Kanununun 480 ve 482 nci maddelerinin neşir yoluyla veya radyo ve televizyon veya
benzeri kitle haberleşme araçlarıyla işlenmeleri sebebiyle 1412 sayılı Ceza Muhakeme-
leri Usulü Kanununun 344 üncü maddesinin 5 inci bendi uyarınca açılmış olan davala-
ra, açıldıkları tarihteki geçerli olan usul hükümleri dairesinde bakılmaya devam olunur.

GEÇİCİ MADDE 2. — Türk Ceza Kanununun 426, 427, 428 inci maddeleri ile
1117 sayılı Küçükleri Muzır Neşriyattan Koruma Kanununun 7 ve ek 2 nci madde-
lerine göre verilen cezaların onda dokuzu affedilmiştir. Ancak, infaz edilecek para ce-
zası otuz milyon lirayı geçemez. Tahsil edilmiş para cezaları iade olunmaz.

MADDE 17. — Bu Kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

MADDE 18. — Bu Kanun hükümlerini Bakanlar Kurulu yürütür.

BU KANUNA AİT TUTANAKLAR

Türkiye Büyük Millet Meclisi

Cilt	Birleşim	Sayfa
4	35	121
11	66	4
	67	75:104

I - Gerekçeli 54 S. Sayılı basmayazı Türkiye Büyük Millet Meclisinin 67 nci
Birleşim tutanağına bağlıdır.

II - Bu Kanunu; Türkiye Büyük Millet Meclisinin Adalet Komisyonu görüşmüş-
tür.

III - Esas No. : 1/413.